

RIIGIKOHTU PRAKTIKA ÜLEVAADE MÄRTS 2025

KRIMINAALKOLLEGIUMI LAHENDID

Lahendi kuupäev	Kohtuasja number	KOKKUVÕTE
05.03.2025	4-23-4296/32	<p>Rahvusvahelise kuriteo toetamine ja õigustamine</p> <p>Riigikohtu kriminaalkolleegium selgitas väärteoasjas nr 4-23-4296, millistele tingimustele peab vastama avalikult eksponeeritud sümbol, et isikut saaks karistada rahvusvahelise kuriteo toetamise või õigustamise eest.</p> <p>Sümboli mõiste KarS § 151¹ tähenduses on lai ega piirdu üksnes visuaalsete märkidega. Seega on ka väljend sümbol, kui sõnakombinatsioon on omandanud kultuurilise, poliitilise või sotsiaalse tähenduse ning sümboliseerib midagi enam kui selle otsene keeleline sisu. Sümbol peab olema nn keskmise mõistliku inimese seisukohast seotud agressiooniakti, genotsiidi, inimsusevastase kuriteo või sõjakuriteo toimepanemisega. Seega võib konkreetse sümboli tähendus ajas muutuda ja sama sümbol võib olla ühes riigis keelatud, teises aga mitte. Kui sümbolit on võimalik isegi eksponeerimise aega, kohta ja viisi arvestades objektiivselt sisustada mitmeti, s.o sümboli peamise tõlgenduse suhtes ei ole ühiskonnas välja kujunenud selget seisukohta, tuleb teo koosseisupärasust eitada.</p> <p>Lisaks tõi kolleegium välja, et väljendusvabadust saab piirata – sh sümboli eksponeerimist keelates ja selle eest karistades – vaid siis, kui selleks on kaalukas põhjus. Avaliku eksponeerimise keeld on seega põhiseaduspärane vaid sellise sümboli puhul, mille sisu on eksponeerimise hetkel Eestis keskmisele inimesele üheselt arusaadav ning mis võib seetõttu ühiskonda lõhestada, põhjustada ohtu või kahju.</p> <p>Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
07.03.2025	1-24-1235/32	<p>Lähemiskeelu rikkumine ja ahistav jälitamine</p> <p>Riigikohtu kriminaalkolleegium asus kriminaalasjas nr 1-24-1235 seisukohale, et olukorras, kus kohus oli keelanud süüdistataval kannatanuga suhelda, polnud kannatanu juriidilisele esindajale e kirjade saatmine käsitatav keelu rikkumisena KarS § 331² lg 1 tähenduses.</p> <p>Kolleegium märkis, et VÕS § 1055 lg 1 alusel kohaldatud suhtluskeeld hõlmab eelduslikult üksnes otsesuhtlust keelu adressaadi ja kaitstud isiku vahel. Kui keelatud on ka teiste isikute vahendusel toimuv suhtlus, siis peab see olema kohtulahendis otsesõnu ette nähtud. Praegu keelas kohtulahend üksnes süüdistatava ja kannatanu otsesuhtlust.</p>

		<p>Kokkuleppel kannatanuga oli juriidilisel esindajal võimalus jätta kannatanu teavitamata nii süüdistatava kirjade sisust kui ka nende saabumise faktist. Kui esindajal oli ka kohustus kannatanu ja süüdistatava ühist last puudutavat suhtlust vahendada, siis ei pidanud ta edastama kannatanule seda osa sõnumitest, mis last ei puudutanud.</p> <p>Ahistava jälitamise koosseisu osas selgitas kolleegium, et KarS § 157³ lg s 1 sisalduva tunnuse oluline häirimine sisustamisel tuleb arvestada <i>ultima ratio</i> põhimõttega. Olulist häirimist kui koosseisulist tagajärge või eesmärki ei saa tõlgendada avaralt. Kui kannatanu eraellu sekkumise eesmärk või tagajärg on kannatanu oluline häirimine muul moel kui teda hirmutades või alandades, peab häiring olema intensiivsusest võrreldav seaduses nimetatud hirmutamise või alandamisega.</p> <p>Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
12.03.2025	4-24-679/34	<p>Kalapüüginõuete rikkumine</p> <p>Riigikohtu kriminaalkolleegium käsitles vääртеoasjas nr 4-24-679 tehtud otsuses mõningaid kalapüüginõuete rikkumisega seotud küsimusi: vääртеokoosseisud KPS § 85 lg 1, § 84 lg 1, § 79 lg 2 ja § 77 lg 2 järgi.</p> <p>Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
14.03.2025	1-19-705/1769	<p>Kuriteo aegumise katkemise alused, kuritegeliku ühenduse tunnused, süüdistuse sisule ning kuriteo tõendatusele ja kohtuotsusele esitatavad nõuded, kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimise eeldused ning kriminaalmenetluse tagamise meetmed</p> <p>Riigikohtu kriminaalkolleegium käsitles kriminaalasjas nr 1-19-705 kuriteo aegumise katkemise aluseid. Samuti korraldi kuritegelikku ühendust iseloomustavaid tunnuseid ning süüdistuse sisule, kuriteo tõendatusele ja kohtuotsusele esitatavaid nõudeid ning kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimise eeldusi käsitlevas kohtupraktikas väljendatud seisukohti. Kolleegium selgitas ka kriminaalmenetluse tagamise meetmete kohaldamisega seonduvat.</p> <p>Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
20.03.2025	1-23-52/69	<p>Kautsjoni kohaldamise või kohaldamata jätmise vaidlustamine kohtumenetluses</p> <p>Riigikohus tuletas lahendis nr 1-23-52 meelde, et kehtiva seaduse ja pikaajalise ning seni muutumatu kohtupraktika kohaselt on mõistetud vabadusekaotusliku karistuse täitmisele pööramine reegel, millest saab irduda vaid teatud asjaolude ilmnmisel. Kõnealuste asjaolude suhtes, mille esinemisel on võimalik mõistetud karistus jätta tingimisi täitmisele pööramata, on samuti nii seadus kui selle kohaldamispraktika olnud järjepidev ning muutumatu. Nii KarS § 73 lg 1 kui § 74 lg 1 sätestavad, et kohus võib jätta mõistetud karistuse täielikult või osaliselt täitmisele pööramata, kui selle tingivad kuriteo asjaolud ja süüdlase isik. Karistusest tingimisi vabastamine on üldjuhul võimalik vaid väikese raskusastmega kuritegude puhul (RKKKo nr 3-1-1-14-02, p 6.1). Täielikult ei ole siiski välistatud KarS §-de 73 ja 74 kohaldamine ka raskemate kuritegude puhul. Sellisel juhul on lävend aga kohtupraktika kohaselt kõrgem (RKKKo nr 3 1 1-20-16, p 15).</p> <p>Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
21.03.2025	4-24-1786/17	<p>Vääртеoasja kassatsioonimenetluse kaitsja- ja advokaadisunni põhiseaduspärasus</p> <p>Riigikohtu kriminaalkolleegiumi kogu koosseis selgitas vääртеoasjas nr 4-24-1786, et VTMS-i sätted, mis lubavad menetlusalusel isikul kassatsiooni esitada üksnes advokaadist kaitsja vahendusel, ei ole põhiseadusega vastuolus. Kassatsiooni esitas Riigikohtule VTMS § 20 lg-s s 1 kaitsjale sätestatud haridusnõuetele vastav menetlusalune isik vahetult ise.</p> <p>VTMS § 20 lg 4 ja § 155 lg-d 2 ja 3, mis nõuavad kassatsiooni esitamist advokaadist kaitsja vahendusel, riivavad PS § 24 lg-s 5 sätestatud põhiõigust, mille kohaselt on igal inimesel õigus tema kohta tehtud kohtu otsuse peale seaduses sätestatud korras edasi kaevata kõrgemalseisvale kohtule. Vääртеoasja kassatsioonimenetluse kaitsja- ja advokaadisund on kehtestatud menetlusaluse isiku kaitseõiguse paremaks tagamiseks ja</p>

		<p>kassatsioonimenetluse tõhususe huvides. Tegemist on põhiseadusega kooskõlas olevate ehk legitiimsete eesmärkidega edasikaebeõiguse piiramiseks. Kolleegiumi hinnangul on vääртеoasja kassatsioonimenetluse kaitsja- ja advokaadisund nende eesmärkide saavutamiseks sobiv, vajalik ja mõõdukas.</p> <p>Üksnes advokaadist kaitsja õigus esitada kassatsioon aitab kaasa kassatsioonimenetluse tõhususele. Advokaadi kassatsioon vastab tõenäolisemalt vorminõuetele ja on tähtaegne ning selle sisu on eelduslikult paremini jälgitav. Kolleegiumi hinnangul ei suuda VTMS § 20 lg-s 1 sätestatud haridusnõuetele vastav menetlusalune isik tegutseda kassatsioonimenetluses enda huvides sama tõhusalt kui advokaadist kaitsja. Advokaadiks saamiseks ei pea isik vastama üksnes haridusnõuetele, vaid olema sooritanud ka advokaadiekami või olema sellest varasema töökogemuse tõttu vabastatud ning olema advokaaditöök vajalike võimete ja isikuomadustega. Advokaadisund vähendab ilmselgelt põhjendamatu kassatsioonide hulka, sest advokaadist kaitsja saab menetlusalusest isikust objektiivsemalt hinnata edasikaebamise mõttekust. Suur hulk perspektiivtuid kassatioone aeglustab menetluste keskmist kiirust ja vähendaks kohtusüsteemi efektiivsust. Kaebeõiguse riive intensiivsus sõltub mh sellest, kui palju on isikul kohtumenetluses kaalu. Kaod ja kitsendused, mis tulenevad menetlusalusele isikule 24 euro suurusest rahatrahvist, on tagasihoidlikud.</p> <p>Riigikohtunik Juhan Sarve eriarvamus on kättesaadav siit.</p> <p>Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
26.03.2025	1-24-4607/14	<p>Osaühingust kannatanu esindamine tema juhatuse liikme ja osaniku suhtes toimivas kriminaalmenetluses</p> <p>Riigikohtu kriminaalkolleegium selgitas asjas nr 1-24-4607 tehtud määruses tingimusi, mida tuleb järgida osaühingust kannatanu esindaja määramisel, kui kuriteokahtlustus puudutab osaühingu juhatuse liiget ja osanikku. Kolleegium jõudis asjakohaseid äri- ja kriminaalmenetluse seadustiku norme tõlgendades järeldusele, et osaühingu osanikel on õigus otsustada nii juhatuse liikme kui ka osaniku suhtes kriminaalmenetluse lõpetamise vaidlustamise üle, samuti selle üle, keda määrata selles vaidluses osaühingut esindama. Seejuures on keelatud hääletada osanikul, kellega õigusvaidluse pidamist ja selles õigusvaidluses osaühingu esindaja määramist otsustatakse. Osanik ei või hääletada ka siis, kui otsustatakse, kas pidada temaga ühiselt rikkumise toime pannud isikuga õigusvaidlust ja määrata selles õigusvaidluses esindaja.</p> <p>Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
27.03.2025	1-24-5818/9	<p>Menetluse lõpetamine teo aegumistähtaja möödumise tõttu</p> <p>Riigikohtu kriminaalkolleegium selgitas kriminaalasjas nr 1-24-5818 tehtud määruses, et olukorras, kus aegumine on selge ning kahtlustatav või süüdistatav pole taotlenud menetluse jätkamist rehabiliteerimise eesmärgil, on edasiste menetlustoimingute tegemine ja isiku süüküsimuse sisuline hindamine välistatud. Seejuures tuleb kriminaalmenetlus kuriteo aegumistähtaja möödumisel lõpetada olenemata menetlusstaadiumist. Süüdistuskohustusmenetluses lubab KrMS § 208 lg 9 ringkonnakohtul oma määrusega muuta kriminaalmenetluse lõpetamise määrust, sh kriminaalmenetluse lõpetamise alust. Kuna menetluse lõpetamise määrus jõustub seda muutva ringkonnakohtu määruse kuupäevaga, ei õigusta KrMS § 208 lg 9 kohaldamata jätmist asjaolu, et väidetav kuritegu ei olnud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koostamise hetkeks veel aegunud.</p> <p>Lisaks selgitas kolleegium, et KrMS § 385 p-s 11 sätestatud kaebepiirang ei kohaldu määrusele, millega ringkonnakohtu kohustab prokuratuuri kriminaalmenetlust jätkama.</p> <p>Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>

27.03.2025	4-24-2539/41	<p>Menetluskulude hüvitamine väärteomenetluses</p> <p>Riigikohtu kriminaalkolleegium kordas väärteoasjas nr 4-24-2539 tehtud otsuses, et olukorras, kus maakohus kergendab kohtuvälise menetleja otsuse peale esitatud kaebuse alusel menetlusalusele isikule määratud karistust, kuid ei lõpeta väärteomenetlust, ei ole seaduslikku alust hüvitada menetlusalusele isikule valitud kaitsjale makstud tasu.</p> <p>Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
31.03.2025	1-24-6675/12	<p>KrMS § 132 lg 3 kohaldamine ja põhjendustega vahistamismääruse koostamisega hilinemise tagajärjed</p> <p>Riigikohtu kriminaalkolleegium selgitas kriminaalasjas nr 1-24-6675, et KrMS § 132 lg 3 lubab erandina teha vahistamismääruse kirjalike põhjendusteta, kuid seda üksnes tingimusel, et kohus vormistab põhjendused kirjalikult 48 tunni jooksul. Järelikult võimaldab KrMS § 132 lg 3 pidada kahtlustatavat kirjalike põhjendusteta vormistatud määruse alusel vahi all kõige rohkem 48 tundi. Pärast seda võib isikult vabaduse võtmist jätkata ainult juhul, kui kohus on selleks ajaks vormistanud põhjendustega vahistamismääruse. Vastasel korral tuleb vahistatu vabastada. Vabaduse võtmine ajavahemikul pärast KrMS § 132 lg 3 esimeses lauses sätestatud tähtaja möödumist, kuid enne põhjendustega vahistamismääruse vormistamist annab isikule üldjuhul ka õiguse nõuda riigilt vabaduse võtmisega tekitatud kahju hüvitamist süüteomenetluses tekitatud kahju hüvitamise seaduse § 7 lg 1 järgi.</p> <p>Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>

TSIVIILKOLLEEGIUMI LAHENDID

Lahendi kuupäev	Kohtuasja number	KOKKUVÕTE
19.03.2025	2-23-14452/50	<p>Eeltõendamismenetluses tekkinud menetluskulude jaotamise põhimõtted</p> <p>Riigikohtu tsiviilkolleegium selgitas tsiviilasjas nr 2-23-14452 tehtud määruses eeltõendamismenetluses tekkinud menetluskulude jaotamise põhimõtteid.</p> <p>Olukorras, kus eeltõendamismenetluse algatamise taotlus jääb rahuldamata või eeltõendamise käigus tõendeid ei koguta, on eeltõendamismenetlus <i>de facto</i> iseseisev menetlus. Sellest tulenevalt on eeltõendamismenetluse algatamise taotluse rahuldamata jätmise kohta tehtav lahend või lahend, millega lõpetatakse eeltõendamismenetlus enne tõendite kogumist või keeldutakse kogutud tõendite avaldajale kättesaadavaks tegemisest, sisuliselt kohtuasja menetlust lõpetav lahend, milles tuleb kindlaks määrata ka menetluskulude jaotus.</p> <p>Olukorras, avaldaja eeltõendamise käigus kogutud tõenditele tuginedes põhimenetlust algatanud ei ole, on menetlusosalisel õigus taotleda kohtult menetluskulude jaotamist. Vastavat õigust tuleb kohtul menetlusosalisele ka selgitada. Eeltõendamismenetluse korraldamist taotlenud isikul on võimalik esitada menetluskulude jaotamisele vastuväide. Vastuväites peab taotleja väljendama selget kavatsust algatada põhimenetlus esimesel võimalusel ning märkima ära, missuguse tähtaja jooksul põhimenetlus algatatakse ja miks ei ole seda varem võimalik teha. Vastuväites määratud tähtaeg peab olema mõistliku pikkusega. Kui taotleja nimetatud tähtaja jooksul põhimenetlust ei algatata, tuleb eeltõendamismenetluse korraldanud kohtul menetluskulud ära jaotada nii, nagu tõendeid ei oleks kogutud.</p> <p>Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>

31.03.2025	2-17-6713/196	<p>Elatis alaealisele lapsele</p> <p>Riigikohtu tsiviilkolleegium selgitas, et kui lapsevanem on maksnud lapsele elatist rohkem, kui ta on selleks seaduse või kohtulahendi järgi kohustatud, ei saa rohkem tasutud summat käsitada elatise ettemaksena ja seeläbi vabastada vanemat tulevases igakuise elatise tasumise kohustusest. Elatise nõude välistamine varem enam tasutud elatise tõttu on olemuselt tasaarvestus VÕS § 197 lg 1 mõttes, mis on VÕS § 200 lg 1 p-st 1 tulenevalt keelatud.</p> <p>Samuti selgitas kolleegium, et jääb varasema seisukoha juurde, mille järgi tuleb ülalpidamiskohustuse täitmist tuvastades esmajoones lähtuda kohtulahendiga kindlaksmääratud või kokkulepitud suhtluskorrast, mitte sellest, kui palju aega viibis lahusolev vanem lastega tegelikult koos. Kuid tegemist ei ole absoluutse reeglga. Üksikjuhtumi asjaolusid arvestades võib olla põhjendatud sellest kõrvale kalduda. Eelkõige võib see olla põhjendatud olukorras, kus laps elab püsivalt vanema juures, kellelt elatist nõutakse, ning need asjaolud on selged. Vastupidisel juhul võib tekkida olukord, kus vanem, kes on last vahetult ülal pidanud, peab elatise maksmisega täitma ülalpidamiskohustust kahekordselt, mis ei oleks kooskõlas PKS § 100 lg-ga 2.</p> <p>Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
------------	-------------------------------	--

HALDUSKOLLEGIUMI LAHENDID

Lahendi kuupäev	Kohtuasja number	KOKKUVÕTE
19.03.2025	3-22-2402/41	<p>Menetlusabi andmise tingimused</p> <p>Riigikohtu halduskolleegium selgitas määruses nr 3-22-2402/41, mida kohus menetlusabi taotluse lahendamisel arvestama peab. Kolleegium kordas üle, et taotluse lahendamisel tuleb arvesse võtta nii taotleja majanduslikku seisundit kui ka menetluses osalemise võimalikku edukust. Seejuures peab kohus majandusliku seisundi hindamisel võtma arvesse, kas taotlejal on ka pärast menetluskulude maksmist piisavalt raha HKMS § 112 lg p-s 1 nimetatud vältimatuteks kulutusteks taotluse esitamisele järgneva nelja kuu jooksul. Kui kohus tuvastab, et taotlejale ei jää piisavalt raha, peab kohus hindama, kas taotleja saab sellised vältimatud kulutused teha tulevikus laekuvate sissetulekute arvel.</p> <p>Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
21.03.2025	3-22-1148/23	<p>Eelotsusetaotlus andmekaitsealaste õigusaktide kohta</p> <p>Riigikohtu halduskolleegium esitas Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse Euroopa Liidu andmekaitseõiguse tõlgendamise kohta olukorras, kus isik soovib teada, kas Rahapesu Andmebüroo on esitanud tema kohta teateid välisriigi ameti- või krediidasutustele, kuid Rahapesu Andmebüroo on keeldunud talle vastamast. Riigikohus palus selgitada, kas niisugusel juhul tuleneb õiguslik alus isiku õiguste piiramiseks isikuandmete kaitse üldmäärusest või direktiivist, mida kohaldatakse isikuandmete töötlemisel süütegude tõkestamisel, uurimisel, avastamisel ja nende eest vastutusele võtmisel. Samuti palus Riigikohus Euroopa Kohtul selgitada, kuidas toimida olukorras, kus juba pelgalt andmesubjekti piiramise õigusliku aluse valik võib anda andmesubjektile vastuse, kas isikuandmeid on tegelikult töödeldud või mitte. Veel küsis Riigikohus selgitust selle kohta, kas kõik Euroopa Liidu õiguses nõutavad andmesubjekti õigust piirava seadusandliku meetme elemendid peavad olema riigisisese õigusnormis selgelt kirjas või võivad need olla tuletatavad ka tõlgendamise teel, ning kas Euroopa Liidu õigusega on kooskõlas andmesubjekti õiguste piiramine kuni andmete hävitamiseni, võimaldamata tal nendega kunagi tutvuda.</p>

24.03.2025	3-23-462/20	<p>Riigi iseteeninduskeskkonnas puudustega taotluse esitamine</p> <p>Otsuses nr 3-23-462/20 selgitas Riigikohtu halduskolleegium, et kui haldusorgan on taotluste esitamiseks määranud mingi suhtluskanali, peab see võimaldama suhtlust seaduses ettenähtut järgides. Iseteeninduskeskkond ei pea võimaldama esitada puudustega taotlust, kui puudustega taotlust on võimalik haldusorganile esitada muul viisil, muu viisi kasutamine ei ole ebamõistlikult koormav ning teave puudustega taotluse esitamise võimaluste kohta on isikule hõlpsasti kättesaadav. Kui seadus ei sätesta teisiti, peab isikul igal juhul olema võimalik HMS § 15 järgi esitada ka puudustega taotlus. Kolleegiumi hinnangul esines mõjuv põhjus taotluse esitamise tähtaja ennistamiseks, sest kaebaja ei pidanud oskama arvestada arstide pikkade vastuvõtu järjekordadega.</p> <p>Riigikohtunik Ivo Pilvingu täiendav arvamus.</p> <p>Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
24.03.2025	3-24-951/80	<p>Rahvusvahelise kaitse taotleja kinnipidamise alus</p> <p>Riigikohtu halduskolleegium selgitas rahvusvahelise taotleja kinnipidamist VRKS § 36¹ lg 2 p 5 alusel, mis võimaldab kinni pidada varjupaigasüsteemi kuritarvitajaid. Kolleegium rõhutas, et sellel alusel välismaalase kinnipidamiseks on kaks tingimust: esiteks peab olema isik kinni peetud Eestist lahkuma kohustamise menetluses ja teiseks peab olema põhjendatud alus arvata, et isik on esitanud rahvusvahelise kaitse taotluse lahkumiskohustuse täitmise edasilükkamiseks või väljasaatmise vältimiseks. Esimene eeldus oli praegusel juhul täidetud, sest isik peeti kinni, kui ta oli ületanud riigipiiri ebaseaduslikult läbi jõe, ning seega oli PPA-le algusest peale selge, et saab alustada tema tagasisaatmise ettevalmistamist. Teine eeldus aga täidetud ei olnud, sest isik taotles rahvusvahelist kaitset kõigest kaks minutit pärast kinnipidamist olukorras, kus tal seda varem teha polnud võimalik. Kuigi praegusel juhul jäi luba kinnipidamise pikendamiseks tühistamata, sest esines teine kinnipidamise alus (rahvusvahelise kaitse taotluse menetlemisel tähtsate asjaolude väljaselgitamise vajadus), võib see mõjutada isiku edasise kinnipidamise seaduslikkust.</p> <p>Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
31.03.2025	3-23-2858/48	<p>Halduskonfiskeerimise eeldused</p> <p>Riigikohtu halduskolleegium selgitas määruses nr 3-23-2858/48, millistel tingimustel on võimalik kontol olev vara Rahapesu Andmebüroo taotlusel riigistada (halduskonfiskeerida). Halduskonfiskeerimine on võimalik üksnes siis, kui vara ei ole mõjuval põhjusel võimalik konfiskeerida kriminaalmenetluses. Lisaks on rahapesu kahtlusega vara halduskonfiskeerimise eeldus, et selle omanik või tegelik kasusaaja pole kindlaks tehtud. Seejuures rõhutas kolleegium, et RahaPTS § 57 lg 8 ei muuda konto omaniku omandiõigust kontol olevale varale. Niisiis on kontol oleva vara halduskonfiskeerimine võimalik, kui konto omanik on teatanud soovist varast loobuda või kui kontovara tegelik kasusaaja (ehk majanduslikus mõttes omanik) ei ole teada. Haldustoiminguks loa andmise menetluses tuleb eeskätt kontrollida, kas on täidetud halduskonfiskeerimise subsidiaarsuse tingimus, ning ega ülejäänud halduskonfiskeerimise eeldused pole ilmselgelt täitmata. Kui Rahapesu Andmebüroo annab seejärel vara konfiskeerimiseks haldusakti, saab seda halduskohtus vaidlustades teha täiemahulise kontrolli. Kolleegium pidas vajalikuks juhtida tähelepanu kehtiva seaduse ebakõladele, mis sisuliselt välistavad nn isepesu kahtlusega vara halduskonfiskeerimise.</p> <p>Riigikohtunik Ivo Pilvingu eriarvamus.</p> <p>Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
31.03.2025	3-24-660/18	<p>Pädev kohus vanglas sisseostude tegemisega seotud vaidluse lahendamiseks</p> <p>Kaebaja vaidlustas mh vanglas poeteenust osutava äriühingu e-poe kaupade ja kauba kättetoimetamise juurdehindluse määra. Riigikohtu erikogu varasemast praktikast lähtudes selgitas halduskolleegium määruses nr 3-24-660/18, et VangS § 48 lõikest 1 tulenevalt lasub</p>

		<p>vanglal avalik-õiguslik kohustus tagada kinnipeetavale reaalne võimalus teha sisseoste ja halduskohtu pädevuses on kontrollida selle kohustuse täitmist. Kolleegium lisas, et nii kauba juurdehindlusele kui ka kättetoimetamise kulule seatud piir 20% turuhinnast on ette nähtud selleks, et tagada kinnipeetavatele tegelik võimalus osta vangla poest kaupa. Halduskohus peab kindlaks tegema, kas vangla on rikkunud VangS § 48 lõikest 1 tulenevat tagamiskohustust. Veel juhtis kolleegium tähelepanu sellele, et kuna vangla peab tagama kinnipeetavale sisseostude tegemise reaalse võimaluse, peab ta kontrollima teenuse osutamise vastavust vangistust reguleerivatele õigusaktidele.</p> <p>Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
--	--	--

ERIKOGU LAHENDID

Lahendi kuupäev	Kohtuasja number	KOKKUVÕTE
12.03.2025	2-25-1078/6	<p>Pädeva kohtu määramine kriminaalhooldusametniku ebaseadusliku tegevusega väidetavalt tekitatud kahju osas</p> <p>Riigikohtu erikogu selgitas määruses nr 2-25-1078/6, et kriminaalhooldusametniku ebaseadusliku tegevusega tekitatud kahju hüvitamise nõude (kaebuse) lahendamine on halduskohtu pädevuses.</p> <p>Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>